

TEKOÄLY 4.0. –OHJELMAN OHJAUSRYHMÄ

12. KOKOUS 23.03.2022 KLO 13:00 – 15:00

(Microsoft Teams)

ESITYSLISTA:

1. Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

- Avattiin kokous ja todettiin läsnäolijat

Jussi Herlin, Kone Oyj, puheenjohtaja
Ilona Lundström, TEM, varapuheenjohtaja
Cristina Andersson, Airawise Oy
Milja Köpsi, Mimmit koodaa
Minna Lanz, Tampereen yliopisto
Anni Ronkainen, Kesko Oyj
Teemu Roos, Helsingin yliopisto
Markku Räsänen, IQM Oy
Samuli Savo, Stora Enso Oyj
Ville Miettinen, Varjo Oy
Eeva Raita, Futurice Oy
Moaffak Ahmed, pääomasijoittaja

Sihteeristö
Toni Mattila, Business Finland
Riikka Virkkunen, VTT
Satu Vasamo-Koskinen, TEM
Kristine Alanko, TEM

Joonas Mikkilä, Suomen yrittäjät
Vera Djakonoff, Demos Helsinki
Olli Bremer, Demos Helsinki
Harri Nieminen, VTT, SIX-aloite
Antti Karjaluoto, DIMECC, FAMN-verkosto

2. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin esityslista
3. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja

4. Loppukauden toimintasuunnitelman esittely ja keskustelu

Esilukemistona Demos Helsingin esitys

Demos Helsinki esitteli alatyöryhmien ja ohjelman toimintasuunnitelman tuleville kuukausille (3/2022 – 10/2022). **Maalis-huhtikuun** aikana Demos Helsinki ja sihteeristön on tarkoitus työstää loppuraportin runkoa ja työstää politiikkasuositusten ensimmäistä versiota. Alatyöryhmät priorisoivat ja tarkentavat sekä alatyöryhmäkohtaisesti että poikkiteemaattisesti toisessa väliraportissa esiteltyjä toimenpide-ehdotuksia. Priorisointi tässä yhteydessä viittaa toimenpide-ehdotusten asettamista tärkeysjärjestykseen koko Tekoäly 4.0 –ohjelman näkökulmasta. Toimenpide-ehdotusten prosessoinnilla viitataan alatyöryhmäkohtaisten toimenpide-ehdotusten työstämiseen siten, että eri alatyöryhmät keskustelisivat myös keskenään toimenpide-ehdotusten priorisoinnista. Työn taustana käytetään ohjelman toista väliraporttia (julkaistu 12/2021), jossa esiteltiin yhteensä yli 80 toimenpide-ehdotusta. Toinen väliraportti kokosi yhteen laajan kokonaisuuden ehdotuksia, joita alatyöryhmät olivat työstäneet pääasiassa oman ryhmänsä ja temaattisesti kootun sidosryhmäverkoston avulla. Toisen väliraportin ehdotuksia on tarkoitus priorisoida ja prosessoida lokakuussa 2022 julkaistavaan loppuraporttiin.

Työn tavoitteena on, että alatyöryhmäkohtaisista toimenpide-ehdotuksista saataisiin muodostettua ohjelman yhteiset politiikkasuositukset. Tämä voi tarkoittaa sitä, että useammasta temaattisesta toimenpide-ehdotuksesta voisi kevään työn tuloksena muodostua yhtenäinen politiikkasuositus. Toisessa väliraportissa tunnistettiin toimenpiteiden välisiä yhteyksiä, mutta toisessa väliraportissa synergioiden rakentaminen jäi vain tunnistamisen tasolle. Kevään 2022 aikana on tarkoitus luoda todelliset linkit toimenpiteiden välillä, jotta lokakuussa 2022 julkaistavaan väliraporttiin kirjattavat ehdotukset ja suositukset olisivat ohjelman yhteisiä alatyöryhmäkohtaisuuden sijaan.

Toimintasuunnitelma herätti paljon keskustelua erityisesti suunnitelmassa käytettyyn terminologiaan liittyen. Demos Helsinki esitteli toimintasuunnitelman yhteydessä myös lokakuussa 2022 julkaistavan loppuraportin alustavan rungon. Loppuraportti jakautuu neljään osaan 1) tausta 2) Tekoäly 4.0 –ohjelman visio Suomelle 2030 3) Loppuraportin yhteenveto 4) Suositusten läpikäynti. Ohjelman työskentelyn kannalta olennaista on jottelu politiikkasuunnan, politiikkasuositusten, toimenpiteiden ja pääviestien välillä.

6. Ohjelman tavoitteita tukevien aloitteiden esittely

Sustainable Industry X (SIX-aloite), Sustainable Industry Ecosystem (SIE-verkostohanke), Finnish Advanced Manufacturing Network (FAMN)

Kokouksen toisen osion aikana esiteltiin Tekoäly 4.0 –ohjelman tavoitteiden kannalta merkittäviä aloitteita. Harri Nieminen (VTT) esitteli Sustainable Industry X-aloitteen (SIX-aloite), jonka tavoitteena on kasvattaa suomalaisen teollisuuden kyvykkyyttä innovaatioiden ja tiedon lisäämisen avulla. Tavoitteena on vahvistaa suomen kilpailukykyä kansainvälisesti kiinnostavana innovaatioympäristönä. Aloitteen toimintaperiaatteina ovat teollisuusvetoisuus ja käytäntö, jossa pyritään yhtenäiseen jalkauttamisketjuun. Yhtenäisen jalkauttamisketjun keskiössä pidetään vahvoja ekosysteemejä. Aloitteen hyödyt ja vaikuttavuus liittyvät toimintaympäristön ennakkointiin siten, että yritysten digivihreää siirtymää pystyttäisiin nopeuttamaan.

Käytännön esimerkki aloitteen piirissä olevasta toiminnasta on liikkuvien työkoneiden klusteri, SIX mobile machines –yhteenliittymä, jonka visiona on tehdä Suomesta vuoteen 2025 mennessä maailman paras paikka liikkuvien työkoneiden ja niitä tukevien avainteknologioiden kehittämiseksi. Klusterin ensimmäinen hanke liittyy työkoneiden sähköistymiseen, joka nähdään keinona vähentää työkoneiden aiheuttamia hiilidioksidipäästöjä.

Toisena alustuksena ohjausryhmän jäsen Minna Lanz (TUNI) esitteli Sustainable Industry Ecosystem -verkostohankkeen keskeisen sisällön (SIE). SIE –verkostohanke on tutkimusorganisaatiolähtöinen projekti, jonka tavoitteena on edistää teollisen liiketoiminnan kestävyttä digitalisaation keinoin. Verkostohanke tukee digitaalista vihreää siirtymää erityisesti valmistavan teollisuuden pk-yrityksissä koordinaation ja yhteistyön avulla. Lisäksi tavoitteena on lisätä eri toimijoiden ymmärrystä teknologian käyttöönoton ja yhteistyön mahdollisuuksista. Konkreettisenä esimerkkinä esityksessä nostettiin esille yliopistojen fyysiset ja digitaaliset ympäristöt, joita erityisesti suuremmat yritykset hyödyntävät (esim. robotiikan ja tuotannon alueelle keskittyvät virtuaaliympäristöt). Pk-yritykset eivät kuitenkaan ole aktiivisia käyttämään virtuaaliympäristöjä, ja sen ajatellaan johduvan tiedon puutteesta.

Viimeinen alustus koski Finnish Advanced Manufacturing Network (FAMN) –aloitetta, jonka esitteli Antti Karjaluoto (DIMECC Oy). Aloite on Teknologiateollisuuden jäsenyrityslähtöinen idea, jonka teemat liittyvät digivihreän siirtymän edistämiseen. Tavoitteena on suomalaisten teollisuusyritysten globaalien kilpailuaseman parantaminen innovaatioekosysteemitöiminnän avulla. Tällä hetkellä aloitteessa on mukana 10 yritystä, ja tavoitteena on kasvattaa vuoden 2022 loppuun mennessä jäsenmäärä 60:een yritykseen. Kyseessä on yritysveltoinen ekosysteemi, joka tekee yhteistyötä tutkimuslaitosten kanssa.

Esitysten jälkeen oli varattu aikaa yleiselle keskustelulle, mutta aikaa ei jäänyt kuin kahdelle kommentille. Puheenvuoroissa korostui näkemys siitä, että robotiikkavetoisuus ja tuottavuuden kasvattaminen kestäväen kehityksen kautta ovat tervetulleita painotuksia.

8. Puheenjohtaja päätti kokouksen 15.01